

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 4. septembra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Súdna spolupráca v občianskych veciach — Konkurné konania — Pojem ‚prevádzkareň‘ — Skupina spoločností — Prevádzkareň — Právo začať vedľajšie konkurzné konanie — Kritériá — Osoba oprávnená podať návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania“

Vo veci C-327/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour d'appel de Bruxelles (Belgicko) zo 7. júna 2013 a doručený Súdnemu dvoru 17. júna 2013, ktorý súvisí s konaním:

Burgo Group SpA

proti

Illochroma SA, v likvidácii,

Jérômovi Theettenovi, konajúcemu ako likvidátor spoločnosti Illochroma SA,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (spravodajkyňa) a S. Rodin,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. apríla 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Burgo Group SpA, v zastúpení: R. Huberty a S. Voisin, avocats,
- Illochroma SA, v likvidácii, a J. Theetten, konajúci ako likvidátor Illochroma SA, v zastúpení: J. E. Kuntz, avocat,
- belgická vláda, v zastúpení: M. Jacobs a L. Van den Broeck, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci F. Gosselin, avocat,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

- grécka vláda, v zastúpení: M. Germani, splnomocnená zástupkyňa,
- španielska vláda, v zastúpení: M. J. García-Valdecasas Dorrego, splnomocnená zástupkyňa,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Czech a M. Arciszewski, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Wilderspin, splnomocnený zástupca,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 3, 16 a 27 až 29 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191, ďalej len „nariadenie“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami Burgo Group SpA (ďalej len „Burgo Group“) na jednej strane a Illochroma SA (ďalej len „Ilochroma“) v likvidácii a pánom Theettenom, konajúcim ako likvidátor spoločnosti Illochroma na druhej strane, týkajúceho sa začatia vedľajšieho konkurzného konania (ďalej len „vedľajšie konanie“) v Belgicku o majetok spoločnosti Illochroma.

Právny rámec

- 3 Odôvodnenia 11, 12 a 17 až 19 nariadenia stanovujú:

„(11) Toto nariadenie uznáva skutočnosť, že v dôsledku značných odlišností v hmotnom práve nie je praktické zaviesť konkurzné konania s univerzálnym rozsahom v celom spoločenstve. Ak by sa bez výnimky uplatňovalo právo štátu, v ktorom sa konanie začne, mohlo by to preto často viesť k ťažkostiam. ... Toto nariadenie by túto skutočnosť malo zohľadniť... [tak, že] by sa popri hlavnom konkurznom konaní [ďalej len „hlavné konanie“] s univerzálnym rozsahom malo umožniť aj vnútroštátne konanie, ktorého predmetom [je] len majetok nachádzajúci sa na území štátu, kde sa začne.

(12) ... Na ochranu rôznych záujmov toto nariadenie umožňuje začať vedľajšie konania, ktoré by prebiehali súčasne s hlavným konaním. Vedľajšie konania sa môžu začínať v členskom štáte, v ktorom má dlžník nejaký podnik [prevádzkareň – *neoficiálny preklad*]. ...

...

(17) V období pred začiatkom hlavného... konania by sa právo požiadať o začatie konkurzného konania v členskom štáte, v ktorom má dlžník nejaký podnik [prevádzkareň – *neoficiálny preklad*], malo obmedziť len na miestnych veriteľov a veriteľov miestneho podniku [prevádzkarne – *neoficiálny preklad*], resp. na prípady, v ktorých podľa práva členského štátu, kde má dlžník centrum svojich hlavných záujmov, nie je možné začať hlavné konkurzné konanie. Dôvodom tohto obmedzenia je, aby sa žiadosti o začatie územných konkurzných konaní pred uskutočnením hlavného... konania obmedzili len na absolútne nevyhnutné prípady. Po začatí hlavného... konania sa územné konkurzné konania stávajú vedľajšími.

- (18) Po začatí hlavného... konania sa právo žiadať o začatie konkurzného konania v členskom štáte, v ktorom má dlžník nejaký podnik [prevádzkareň – *neoficiálny preklad*], týmto nariadením nijako neobmedzuje. Likvidátor v hlavnom... konaní, resp. akákoľvek iná osoba splnomocnená zo zákona predmetného členského štátu môže požiadať o začatie vedľajšieho... konania.
- (19) Vedľajšie... konania môžu popri ochrane miestnych záujmov plniť rôzne iné účely. Môžu sa vyskytnúť prípady, kde je konkurzná podstata dlžníka príliš zložitá na to, aby sa spravovala ako celok, resp. kde sú rozdiely v dotknutých právnych systémoch také veľké, že prenesenie účinkov vyplývajúcich z práva členského štátu, v ktorom sa konanie začne, na iné štáty, v ktorých sa majetok nachádza, by mohlo spôsobiť ťažkosti. Z tohto dôvodu likvidátor v hlavnom... konaní môže požiadať o začatie vedľajších... konaní, ak je to potrebné pre efektívnu správu konkurznej podstaty.“

4 Článok 2 nariadenia, nazvaný „Definície pojmov“, stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

...

- h) ‚podnik [prevádzkareň – *neoficiálny preklad*]‘ znamená akúkoľvek prevádzku, v ktorej dlžník vykonáva nie prechodnú hospodársku činnosť s použitím ľudských zdrojov a tovarov.“

5 Článok 3 nariadenia, nazvaný „Medzinárodná súdna právomoc“, stanovuje:

„1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú sudy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.

2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, sudy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik [prevádzkareň – *neoficiálny preklad*]. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.

3. Ak bolo začaté konkurzné konanie podľa odseku 1, akékoľvek konanie začaté neskôr podľa odseku 2 bude vedľajším konaním. Takéto vedľajšie konania musia byť likvidačnými konaniami.

4. Územné konkurzné konania spomenuté v odseku 2 sa môžu začať pred začatím hlavného... konania v súlade s odsekom 1 len v prípade, že:

...

- b) o začatie územného konkurzného konania požiada veriteľ, ktorého zvyčajné miesto pobytu, trvalé bydlisko alebo sídlo sa nachádza v členskom štáte, na území ktorého sa podnik [prevádzkareň – *neoficiálny preklad*] nachádza, resp. ktorého nárok vznikne v dôsledku činnosti tohto podniku [tejto prevádzkarne – *neoficiálny preklad*].“

6 Podľa článku 16 ods. 1 nariadenia „každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne“.

7 Článok 27 nariadenia, nazvaný „Začatie konaní“, stanovuje:

„Ak súd členského štátu začne konanie uvedené v článku 3 ods. 1, ktoré sa uznáva v inom členskom štáte (hlavné konanie), potom súd s právomocou podľa článku 3 ods. 2 v inom členskom štáte môže začať vedľajšie... konanie bez toho, aby sa v tomto inom štáte zisťovala platobná neschopnosť dlžníka. ... Jeho účinky sa obmedzujú na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto iného členského štátu.“

8 Článok 28 nariadenia nazvaný „Príslušné právo“ stanovuje:

„Ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, vedľajšie konanie sa riadi právom členského štátu, na ktorého území sa vedľajšie konanie začne.“

9 Článok 29 nariadenia, nazvaný „Právo žiadať o začatie konania“, uvádza:

„O začatie vedľajšieho konania môže požiadať:

- a) likvidátor v hlavnom konaní;
- b) akákoľvek iná osoba alebo orgán splnomocnený žiadať o začatie konkurzného konania podľa práva členského štátu, na území ktorého sa o začatie vedľajšieho konania žiada.“

10 Článok 40 ods. 1 nariadenia stanovuje:

„Hneď po začatí konkurzného konania v členskom štáte súd tohto štátu s príslušnou právomocou alebo likvidátor ním vymenovaný bude okamžite informovať známych veriteľov, ktorí majú zvyčajné miesto pobytu, trvalé bydlisko alebo registrované sídlo v iných členských štátoch.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

11 Dňa 21. apríla 2008 Tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing (Obchodný súd v Roubaix-Tourcoing) (Francúzsko) rozhodol o začatí reštrukturalizačného konania pod dohľadom súdu týkajúceho sa všetkých spoločností skupiny Illochroma, vrátane samotnej spoločnosti Illochroma, usadenej v Bruseli (Belgicko) a ustanovil pána Theetena za správcu konkurznej podstaty. Dňa 25. novembra 2008 tento súd vyhlásil likvidáciu spoločnosti Illochroma a ustanovil pána Theetena za likvidátora.

12 Burgo Group, usadená v Altavilla-Vicentina-Vicenza (Taliansko), má pohľadávku voči spoločnosti Illochroma za dodávku tovaru, ktorý nebol stále uhradený. Dňa 4. novembra 2008 Burgo Group zaslala pánovi Theettenovi prihlášku pohľadávky v sume 359 778,48 eura.

13 Listom z 5. novembra 2008 pán Theetten informoval Burgo Group, že nemôže zohľadniť túto prihlášku pohľadávky, keďže bola podaná oneskorene.

14 Dňa 15. januára 2009 Burgo Group podala návrh na začatie vedľajšieho konania proti spoločnosti Illochroma na Tribunal de commerce de Bruxelles (Obchodný súd v Bruseli) (Belgicko). Tento návrh bol v prvostupňovom konaní zamietnutý, a tak Burgo Group podala odvolanie na vnútroštátny súd, pričom zopakovala svoj pôvodný návrh.

15 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti uvádza, že nariadenie vymedzuje „prevádzkareň“ ako akúkoľvek prevádzku, v ktorej dlžník vykonáva nie prechodnú hospodársku činnosť s použitím ľudských zdrojov a tovarov, čo platí v prejednávanej príhode. Illochroma má totiž v Belgicku dve prevádzkové sídla, vlastní tam nehnuteľnosť, kupuje a ďalej tam predáva tovar a zamestnáva tam zamestnancov.

- 16 Odporcovia vo veci samej však tvrdia, že vzhľadom na to, že Illochroma má sídlo v Belgicku, nemožno ju považovať za prevádzkareň v zmysle nariadenia. Podľa jej názoru sú vedľajšie konania vyhradené len pre prevádzkarne, ktoré nemajú právnu subjektivitu.
- 17 Podľa vnútroštátneho súdu v zmysle belgického zákona uplatniteľného v predmetnej veci ktorýkoľvek veriteľ, aj keď je usadený mimo Belgicka, môže podať návrh na vyhlásenie konkurzu svojho dlžníka na belgickom súde. Illochroma však tvrdí, že toto právo je vyhradené veriteľom usadeným v členskom štáte, v ktorom sa nachádza súd, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania, keďže cieľom tohto konania je len ochrana miestnych záujmov.
- 18 Vnútroštátny súd nakoniec konštatuje, že nariadenie nestanovuje, či možnosť pre osoby uvedené v jeho článku 29 navrhnúť v členskom štáte, kde sa nachádza prevádzkareň, začatie vedľajšieho konania, je právom, ktoré musí príslušný súd priznať, alebo či môže tento súd podľa voľnej úvahy rozhodnúť, či je účelné vyhovieť takému návrhu, najmä s cieľom chrániť miestne záujmy.
- 19 Za týchto podmienok Cour d'appel de Bruxelles rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnejmu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„Má sa nariadenie..., najmä jeho články 3, 16, 27 až 29, vykladať v tom zmysle, že:

1. „prevádzkareň“ uvedenú v článku 3 ods. 2 treba chápať ako pobočku dlžníka, voči ktorému sa začalo hlavné konanie, a že bráni tomu, aby sa v rámci súčasnej likvidácie viacerých spoločností, ktoré patria do tej istej skupiny, proti týmto spoločnostiam mohlo viesť vedľajšie konanie v členskom štáte, v ktorom majú sídlo, z dôvodu, že majú právnu subjektivitu;
2. osoba alebo orgán splnomocnené podať návrh na začatie vedľajšieho konania musia mať bydlisko alebo sídlo na území členského štátu, v ktorom sídli súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie tohto konania, alebo má byť toto právo vyhradené pre všetkých občanov Únie, pokiaľ preukážu existenciu právnej väzby s predmetnou prevádzkarňou; a
3. pokiaľ je hlavné... konanie likvidačným konaním, možno nariadiť začatie vedľajšieho... konania na prevádzkareň len vtedy, ak toto konanie zodpovedá kritériám účelnosti, ktoré má posúdiť súd členského štátu, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 20 Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 2 nariadenia vykladať v tom zmysle, že v rámci likvidácie spoločnosti v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom má svoje sídlo, možno voči tejto spoločnosti takisto viesť vedľajšie konanie v inom členskom štáte, kde má svoje sídlo a kde má právnu subjektivitu.
- 21 Burgo Group, nemecká, grécka, španielska a poľská vláda, ako aj Európska komisia tvrdia, že ustanovenia nariadenia nebránia tomu, aby sa v takom prípade, o aký ide vo veci samej, začalo vedľajšie konanie.
- 22 Konkrétne, Burgo Group uvádza, že definícia pojmu „prevádzkareň“ uvedeného v článku 2 písm. h) nariadenia je jasná a nezohľadňuje ani pojem „pobočka“, ani pojem „právnej subjektivity“. Okrem toho znenie článku 3 ods. 2 nariadenia nebráni tomu, aby sa začalo vedľajšie konanie proti právnickej osobe,

ktorej sídlo sa nachádza na tom istom území ako prevádzkareň, ktorá zakladá právomoc súdu, ktorý začal toto vedľajšie konanie, ak sa preukáže, že centrum hlavných záujmov tejto právnickej osoby sa nachádza v inom členskom štáte.

- 23 Žalovaní vo veci samej na druhej strane tvrdia, že Illochroma nemá „prevádzkareň“ v Belgicku. Illochroma je právnickou osobou založenou podľa belgického práva a teda v Belgicku je možné len začatie hlavného konania proti nej, ak takéto konanie už nezačalo vo Francúzsku, kde sa nachádza centrum hlavných záujmov tejto spoločnosti.
- 24 Belgická vláda dodáva, že hlavné konanie začaté vo Francúzsku bolo začaté neprávom, keďže centrum hlavných záujmov spoločnosti Illochroma sa nachádza v Belgicku.
- 25 Poľská vláda na pojednávaní zdôraznila, že keď sa má článok 3 ods. 2 nariadenia vykladať v tom zmysle, že umožňuje za takých podmienok, akými sú tie vo veci samej, začatie vedľajšieho konania, treba dbať na to, aby sa miesto, kde sa nachádza centrum hlavných záujmov spoločnosti, určilo striktne v závislosti od kritérií stanovených Súdnyh dvorom v rozsudku Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2006:281).
- 26 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 3 ods. 1 nariadenia právomoc na začatie hlavného konania majú sudy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka.
- 27 V tomto kontexte podľa článku 16 ods. 1 nariadenia hlavné konanie začaté v jednom členskom štáte sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začalo. Z uvedeného pravidla vyplýva, že sudy iných členských štátov uznávajú rozhodnutie o začatí konkurzného konania bez toho, aby boli oprávnené preskúmať posúdenie, ktoré o svojej právomoci uskutočnil prvý súd (rozsudok Bank Handlowy a Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, bod 41, ako aj citovaná judikatúra).
- 28 Z toho vyplýva, že rozhodnutie prijaté súdom členského štátu o začatí hlavného konania proti spoločnosti dlžníkovi, ako aj konštatovanie, prinajmenšom implicitné, že centrum hlavných záujmov tejto spoločnosti sa nachádza v tomto štáte, nemožno v zásade spochybníť súdmi iných členských štátov.
- 29 Pokiaľ ide o toto centrum hlavných záujmov, článok 3 ods. 1 druhá veta nariadenia stanovuje, že v prípade spoločností a právnických osôb sa za centrum hlavných záujmov pokladá, kým sa nepreukáže opak, miesto sídla spoločnosti. Zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva aj to, že uvedené centrum hlavných záujmov spoločnosti sa môže nezhodovať na účely uplatnenia nariadenia s miestom sídla spoločnosti.
- 30 Okrem toho treba pripomenúť, že podľa odôvodnenia 18 nariadenia po začatí hlavného konania nariadenie nebráni podaniu návrhu na začatie konkurzného konania v členskom štáte, kde má dlžník prevádzkareň. Takto teda článok 3 ods. 2 nariadenia stanovuje, že v takom prípade sudy iného členského štátu majú právomoc na začatie vedľajšieho konania len vtedy, ak dlžník má prevádzkareň na území tohto iného členského štátu.
- 31 Pokiaľ ide v tomto kontexte o pojem „prevádzkareň“, tento pojem je definovaný v článku 2 písm. h) nariadenia ako „ak[á]koľvek prevádzk[a], v ktorej dlžník vykonáva nie prechodnú hospodársku činnosť s použitím ľudských zdrojov a tovarov“. Ako už bolo rozhodnuté Súdnyh dvorom, skutočnosť, že táto definícia spája výkon hospodárskej činnosti s použitím ľudských zdrojov, preukazuje, že sa vyžaduje určitá minimálna miera organizácie a stability, a z toho *a contrario* vyplýva, že iba samotná existencia majetku alebo bankových účtov v zásade nenapĺňa požiadavky definície „prevádzkarne“ (rozsudok Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671, bod 62).

- 32 Na druhej strane je nesporné, že definícia uvedená v článku 2 písm. h) nariadenia neobsahuje žiadny odkaz na miesto sídla spoločnosti dlžníka alebo na právnu formu predmetného miesta prevádzky. Nevylučuje teda vzhľadom na svoje znenie, aby prevádzkareň na účely tohto ustanovenia mohla mať právnu subjektivitu a nachádzať sa v členskom štáte, kde táto spoločnosť má uvedené sídlo, pod podmienkou, že spĺňa kritériá stanovené týmto ustanovením.
- 33 Takýto výklad je takisto potvrdený cieľmi týkajúcimi sa možnosti stanovenej najmä v článku 29 písm. b) nariadenia, a to požiadať o začatie vedľajšieho konania.
- 34 Odôvodnenie 11 nariadenia totiž stanovuje, že „v dôsledku značných odlišností v hmotnom práve nie je praktické zaviesť konkurzné konania s univerzálnym rozsahom v celom spoločenstve“, a „ak by sa bez výnimky uplatňovalo právo štátu, v ktorom sa konanie začne, mohlo by to preto často viesť k ťažkostiam“ a že nakoniec nariadenie by túto skutočnosť malo zohľadniť tak, že „by sa... malo umožniť aj vnútroštátne konanie, ktorého predmetom [je] len majetok nachádzajúci sa na území štátu, kde sa začne“. Takisto odôvodnenie 12 nariadenia stanovuje, že začatie vedľajších konaní je možné najmä „na ochranu rôznych záujmov“, pričom odôvodnenie 19 nariadenia dodáva, že popri ochrane miestnych záujmov môžu vedľajšie konania sledovať „iné účely“.
- 35 Preto keby sa mal pojem „prevádzkareň“ vykladať v tom zmysle, že nemôže zahŕňať miesto prevádzky spoločnosti dlžníka, čo je miesto, ktoré spĺňa kritériá výslovne zakotvené v článku 2 písm. h) nariadenia a nachádza sa na území členského štátu, v ktorom je sídlo tejto spoločnosti, „miestnym záujmom“, medzi ktoré patria záujmy veriteľov usadených v tomto členskom štáte, by sa odoprela ochrana stanovená nariadením vo forme začatia vedľajšieho konania v uvedenom členskom štáte.
- 36 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že jednak hoci ochrana miestnych veriteľov iste nie je jediným cieľom sledovaným možnosťou začať vedľajšie konanie, nič to nemení na tom, že taký výklad, aký je uvedený v predchádzajúcom bode, by bol jasne v rozpore s týmto dôležitým cieľom nariadenia, a to o to viac, že všeobecne sa zdá byť pravdepodobné, že „miestne“ záujmy zasluhujúce si ochranu poskytovanú ustanoveniami nariadenia sú prítomné práve v členskom štáte, v ktorom sa nachádza sídlo dotknutej spoločnosti dlžníka, a to aj v prípade, že centrum hlavných záujmov tejto spoločnosti sa nachádza v inom členskom štáte.
- 37 Takéto záujmy totiž môžu spočívať najmä v legitímnej dôvere veriteľa, že môže žiadať o realizáciu vecného práva k majetku dlžníka, ktorý je súčasťou dotknutej prevádzkarne, alebo že sa na neho vzťahujú iné prednostné práva podľa pravidiel platných v členskom štáte, v ktorom sa táto prevádzkareň nachádza, pričom tieto pravidlá sú pre veriteľa predvídateľné v okamihu nadviazania obchodného vzťahu s dlžníkom.
- 38 Na druhej strane taký výklad, aký je uvedený v bode 35 tohto rozsudku môže spôsobiť diskriminačné zaobchádzanie s veriteľmi usadenými v členskom štáte, kde má spoločnosť dlžník svoje sídlo v porovnaní najmä s veriteľmi usadenými v iných členských štátoch, v ktorých sa prípadne nachádzajú iné prevádzkarne dlžníka.
- 39 Za týchto podmienok treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 2 nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci likvidácie spoločnosti v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom má svoje sídlo, možno voči tejto spoločnosti takisto viesť vedľajšie konanie v inom členskom štáte, kde má svoje sídlo a kde má právnu subjektivitu.

O druhej otázke

- 40 Vnútroštátny súd sa svojou druhou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 29 písm. b) nariadenia vykladať v tom zmysle, že osoba alebo orgán splnomocnené podať návrh na začatie vedľajšieho konania musia mať bydlisko alebo sídlo na území členského štátu, v ktorom sídli súd, ktorý rozhoduje o návrhu na začatie tohto konania, alebo môže podať návrh na začatie takéhoto konania ktorýkoľvek štátny príslušník, ktorého pohľadávka vznikla na základe činnosti tejto prevádzkarne.
- 41 Burgo Group a v podstate belgická a grécka vláda, ako aj Komisia v tejto súvislosti tvrdia, že nie je potrebné, aby veriteľ podávajúci návrh na začatie vedľajšieho konania mal bydlisko alebo sídlo v členskom štáte dotknutej prevádzkarne alebo preukázal, že jeho pohľadávka vznikla na základe činnosti tejto prevádzkarne. Tieto podmienky sa uplatnia podľa článku 3 ods. 4 písm. b) nariadenia iba v prípade podania návrhu na začatie nezávislého územného konkurzného konania pred začatím hlavného konania v inom členskom štáte. Na druhej strane po začatí hlavného konania podmienky na začatie vedľajšieho konania sú v zásade upravené vnútroštátnym právom členského štátu, kde sa nachádza dotknutá prevádzkareň.
- 42 Žalovaní vo veci samej na druhej strane tvrdia, že podľa belgického práva návrh na začatie vedľajšieho konania môže podať platne len veriteľ s bydliskom alebo sídlom v Belgicku, pričom Súdny dvor nemá právomoc vykladať ustanovenia belgického práva, ktoré jediné sú rozhodujúce vo veci samej.
- 43 Podľa nemeckej vlády vyplýva najmä z cieľov sledovaných nariadením, že hoci je to vnútroštátne právo, ktoré je rozhodujúce pokiaľ ide o otázku kto, okrem správcu konkurznej podstaty, určeného v hlavnom konaní, je oprávnený podať návrh na začatie vedľajšieho konania, toto právo sa nemôže zakladať na sídle alebo bydlisku veriteľa alebo orgánu, ktorý podal tento návrh na začatie konania, v dotknutom členskom štáte.
- 44 Španielska vláda dodáva, že keďže cieľom vedľajších konaní nie je len ochrana miestnych záujmov, aktívnu legitimitáciu nie je možné obmedziť na osoby, ktoré majú „miestnu“ väzbu.
- 45 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 29 písm. b) nariadenia popri správcovi konkurznej podstaty v hlavnom konaní môže návrh na začatie vedľajšieho konania podať „akákoľvek iná osoba alebo orgán splnomocnený žiadať o začatie konkurzného konania podľa práva členského štátu, na území ktorého sa o začatie vedľajšieho konania žiada“. Z tohto ustanovenia teda jasne vyplýva, že právo podať návrh na začatie vedľajšieho konania sa musí posúdiť v prvom rade na základe predmetného vnútroštátneho práva.
- 46 Členské štáty sú však pri prijímaní vnútroštátnych ustanovení upravujúcich otázku, ktoré osoby sú oprávnené podať návrh na začatie vedľajšieho konania, povinné podľa ustálenej judikatúry dbať na to, aby sa vzhľadom na jeho predmet zabezpečil potrebný účinok nariadenia (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, bod 23 a citovanú judikatúru).
- 47 Ako však vyplýva na jednej strane z bodu 34 tohto rozsudku, ustanovenia nariadenia týkajúce sa práva veriteľa podať návrh na začatie vedľajšieho konania majú za cieľ najmä zmiernenie účinkov všeobecnej uplatniteľnosti práva členského štátu, na území ktorého bol podaný návrh na začatie hlavného konania, tým, že za určitých podmienok povolia začatie vedľajších konaní, aby chránili „rôzne záujmy“, ktoré zahŕňajú záujmy iné ako „miestne záujmy“.
- 48 Na druhej strane z odôvodnení 17 a 18, ako aj z článku 3 ods. 2 a 4 nariadenia vyplýva, že toto nariadenie jasne rozlišuje medzi územnými konkurznými konaniami začatými pred začatím hlavného konania, a vedľajšími konaniami. Iba v prípade prvých uvedených konaní je právo navrhnúť ich začatie priznané len veriteľom, ktorí majú bydlisko, obvyklé miesto pobytu alebo sídlo v členskom štáte, na

ktorého území sa nachádza dotknutá prevádzkareň, alebo ktorých pohľadávka vznikla na základe činnosti tejto prevádzkarne (pozri v tomto zmysle rozsudok Zaza Retail, C-112/10, EU:C:2011:743, bod 30). Z toho *a contrario* vyplýva, že tieto obmedzenia sa neuplatňujú na vedľajšie konania.

- 49 Nakoniec, pokiaľ ide presnejšie o možné obmedzenie práva podať návrh na začatie vedľajšieho konania iba na miestnych veriteľov, treba konštatovať, že takéto obmedzenie by znamenalo rozlišovanie založené na kritériách, ktoré môžu pôsobiť v zásade v neprospech štátnych príslušníkov iných členských štátov, keďže nerezidenti sú najčastejšie štátni príslušníci iných štátov. Takéto rozlišovanie by predstavovalo nepriamu diskrimináciu založenú na štátnej príslušnosti, ktorá je podľa ustálenej judikatúry v zásade zakázaná (pozri najmä rozsudok Komisia/Taliansko, C-388/01, EU:C:2003:30, bod 14 a citovanú judikatúru).
- 50 Hoci nariadenie v odôvodnení 17 uvádza výslovné odôvodnenie preferenčného zaobchádzania, stanoveného v článku 3 ods. 4 písm. b) nariadenia, s veriteľmi, ktorí majú bydlisko alebo sídlo v členskom štáte, na ktorého území sa nachádza dotknutá prevádzkareň, a s veriteľmi, ktorých pohľadávka vznikla na základe činnosti tejto prevádzkarne, pokiaľ ide o začatie územného konkurzného konania pred začatím hlavného konania, teda odôvodnenie, ktoré vychádza zo snahy obmedziť začatie nezávislých územných konkurzných konaní pred hlavným konaním na absolútne nevyhnutné prípady, takéto odôvodnenie však nie je uvedené, ani nemôže byť na základe ustanovení nariadenia prijaté, pokiaľ ide o vedľajšie konania.
- 51 Vzhľadom na všetko vyššie uvedené treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 29 písm. b) nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že otázka, ktorá osoba alebo orgán je oprávnená podať návrh na začatie vedľajšieho konania, sa musí posúdiť na základe vnútroštátneho práva členského štátu, na území ktorého sa podal návrh na začatie tohto konania. Právo podať návrh na začatie vedľajšieho konania však nemôže byť obmedzené iba na veriteľov s bydliskom alebo so sídlom v členskom štáte, na území ktorého sa nachádza dotknutá prevádzkareň, alebo iba na veriteľov, ktorých pohľadávka vznikla na základe činnosti tejto prevádzkarne.

O tretej otázke

- 52 Vnútroštátny súd sa vo svojej tretej otázke v podstate pýta, či začatie vedľajšieho konania proti prevádzkarni, keďže hlavné konanie je likvidačným konaním, musí byť obmedzené kritériami účelnosti, ktoré má posúdiť súd členského štátu, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania.
- 53 Burgo Group tvrdí, že právo a nie iba možnosť podať návrh na začatie vedľajšieho konania je korektívom k zásade univerzality konkurzu, ktorá je zakotvená v nariadení, ktoré nestanovuje preskúmanie dôvodov účelnosti súdom, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania.
- 54 Žalovaní vo veci samej však tvrdia, že začatie vedľajšieho konania je iba možnosťou poskytnutou súdom a osoba podávajúca návrh na vyhlásenie konkurzu musí odôvodniť záujem na začatí tohto konania, ako aj preukázať, že začatie uvedeného konania jej umožní dovoľávať sa lepšieho poradia alebo iného preferenčného práva.
- 55 Belgická vláda pripomína širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o začatie vedľajšieho konania, ktorú má k dispozícii súd, na ktorý bol podaný návrh na začatie v súlade s článkom 29 nariadenia.
- 56 Nemecká a grécka vláda sa v podstate pripájajú k stanovisku spoločnosti Burgo Group. Systém a ciele ustanovení nariadenia svedčia v prospech výkladu, podľa ktorého dotknutý súd nemôže skúmať otázky účelnosti v tomto kontexte. V tejto súvislosti nie je relevantné to, či hlavné konanie, ktoré už začalo, je likvidačným alebo reštrukturalizačným konaním.

- 57 Španielska vláda zdôrazňuje, že na rozdiel od prípadu vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Bank Handlowy a Adamiak (EU:C:2012:739, bod 63), hlavné konanie, o ktoré ide v tejto veci, je likvidačným konaním. Okrem toho v tomto rozsudku Súdny dvor odkázal nie na možnosť začať alebo nezačať vedľajšie konanie, ale len na funkciu sudcu po tom, ako začalo vedľajšie konanie.
- 58 Komisia z rozsudku Bank Handlowy a Adamiak (EU:C:2012:739) vyvodzuje, že nariadenie nekladie povinnosť začať vedľajšie konanie, ale stanovuje len možnosť tak urobiť. V prípade, že veriteľ, ktorý podal návrh na začatie vedľajšieho konania, nedodržel lehotu na prihlásenie svojej pohľadávky do hlavného konania, jeho záujem na jej prihlásení do vedľajšieho konania je možné pripustiť, len ak nebol riadne informovaný v súlade s článkom 40 nariadenia o začatí hlavného konania.
- 59 Na účely odpovede na tretiu otázku treba na úvod pripomenúť, že podľa článku 27 nariadenia začatie hlavného konania umožňuje začať v inom členskom štáte, ktorého súd má právomoc podľa článku 3 ods. 2 nariadenia, vedľajšie konanie. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, začatie takéhoto konania je možné tak v prípade, že hlavné konanie sleduje ochranný účel, ako aj *a fortiori* v prípade, že toto posledné uvedené konanie je likvidačným konaním (pozri v tomto zmysle rozsudok Bank Handlowy a Adamiak, EU:C:2012:739, bod 63).
- 60 Okrem toho treba pripomenúť, že podľa článku 28 nariadenia, ak toto nariadenie nestanovuje inak, zákonom uplatniteľným na vedľajšie konanie je zákon členského štátu, na území ktorého sa začalo vedľajšie konanie.
- 61 V tejto súvislosti treba takisto zdôrazniť, že odôvodnenie 12 a článok 27 nariadenia sa obmedzujú na to, že umožňujú začatie vedľajšieho konania na žiadosť osôb uvedených v článku 29 nariadenia, bez toho, aby však výslovne zverili príslušným súdom nezávisle od uplatniteľného vnútroštátneho práva voľnú úvahu, pokiaľ ide o zohľadnenie prvkov účelnosti v tomto kontexte.
- 62 Okrem toho, aj keď nariadenie v kapitole III nazvanej „Vedľajšie konkurzné konania“ iste obsahuje sériu ustanovení týkajúcich sa najmä spolupráce medzi vymenovanými správcami konkurznej podstaty v hlavnom konaní a vedľajšom konaní alebo konaniach, ktoré prebiehajú, neobsahuje ani najmenšiu zmienku, pokiaľ ide o možné kritériá „účelnosti“, ktoré musí súd, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania, zohľadniť.
- 63 Z toho vyplýva, že v zásade, vzhľadom na to, že nariadenie neobsahuje ustanovenie ukladajúce alebo zakazujúce za určitých podmienok súdu, na ktorý bol podaný návrh, začať vedľajšie konanie, otázka, či tento súd má voľnú úvahu v tejto súvislosti, umožňujúcu mu najmä zohľadniť prvky účelnosti, patrí do pôsobnosti vnútroštátneho práva členského štátu, na území ktorého bol podaný návrh na začatie tohto konania.
- 64 V tomto kontexte však treba po prvé pripomenúť, že členské štáty, keď stanovujú podmienky na začatie vedľajšieho konania, musia dodržať právo Únie a najmä jeho všeobecné zásady, ako aj ustanovenia nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsche Lufthansa, C-109/09, EU:C:2011:129, bod 37 a citovanú judikatúru). Členské štáty teda nemôžu najmä stanoviť podmienky na začatie vedľajšieho konania, ktoré by rozlišovali v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie veriteľov žiadajúcich o začatie tohto konania v závislosti od ich bydliska alebo sídla.
- 65 Po druhé súd, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania, musí zohľadniť, uplatniac svoje vnútroštátne právo, ciele sledované možnosťou začať takéto konanie, ako sú pripomenuté v bode 34 tohto rozsudku.
- 66 Po tretie treba zdôrazniť, že po začatí vedľajšieho konania súd, ktorý začal toto konanie, musí mať na zreteli ciele hlavného konania a zohľadniť systém nariadenia a dodržať zásadu lojálnej spolupráce (rozsudok Bank Handlowy a Adamiak, EU:C:2012:739, bod 63).

- 67 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na tretiu otázku odpovedať tak, že nariadenie sa má vykladať v tom zmysle, že keď je hlavné konanie likvidačným konaním, zohľadnenie kritérií účelnosti súdom, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania, podlieha vnútroštátnemu právu členského štátu, na území ktorého bol podaný návrh na začatie tohto konania. Členské štáty pri stanovovaní podmienok začatia tohto konania však musia dodržať právo Únie a najmä jeho všeobecné zásady, ako aj ustanovenia nariadenia.

O trovách

- 68 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Článok 3 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci likvidácie spoločnosti v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom má svoje sídlo, možno voči tejto spoločnosti takisto viesť vedľajšie konkurzné konanie v inom členskom štáte, kde má svoje sídlo a kde má právnu subjektivitu.
2. Článok 29 písm. b) nariadenia č. 1346/2000 sa má vykladať v tom zmysle, že otázka, ktorá osoba alebo orgán je oprávnená podať návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania, sa musí posúdiť na základe vnútroštátneho práva členského štátu, na území ktorého sa podal návrh na začatie tohto konania. Právo podať návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania však nemôže byť obmedzené iba na veriteľov s bydliskom alebo so sídlom v členskom štáte, na území ktorého sa nachádza dotknutá prevádzkareň, alebo iba na veriteľov, ktorých pohľadávka vznikla na základe činnosti tejto prevádzkarne.
3. Nariadenie č. 1346/2000 sa má vykladať v tom zmysle, že keď je hlavné konkurzné konanie likvidačným konaním, zohľadnenie kritérií účelnosti súdom, na ktorý bol podaný návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania, podlieha vnútroštátnemu právu členského štátu, na území ktorého bol podaný návrh na začatie tohto konania. Členské štáty pri stanovovaní podmienok začatia tohto konania však musia dodržať právo Únie a najmä jeho všeobecné zásady, ako aj ustanovenia nariadenia č. 1346/2000.

Podpisy